

Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry:n YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

1. Yleistä

Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry:n yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan liiton yhdenvertaisuuden tilannetta ja toimenpiteitä, joilla yhdenvertaisuutta toteutetaan ja edistetään liiton toiminnassa. ONL ry:n yhdenvertaisuustyö perustuu lainsäädäntöön ja liiton arvoihin. Liiton hallinto käy yhdessä työntekijöiden kanssa säännöllisesti läpi yhdenvertaisuussuunnitelmaa, keskustelee liiton yhdenvertaisuuden nykytilanteesta sekä tarkastelee niitä toimenpiteitä, joilla yhdenvertaisuutta voidaan edistää liiton työssä.

Tämän suunnitelman pohjatyö on tehty vuonna 2020 ja sitä on tarkasteltu ja muokattu vuonna 2021 sekä vuosien 2024-25 taitteessa. Lisäksi vuonna 2022 liiton arvot määriteltiin sanallisesti ja niihin kuuluu myös kohta ”Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.”

Tilannekartoituksena on ajankohtainen ja arvokas syksyllä 2024 toteutettu, valtakunnallinen kyselytutkimus, joka kartoitti ortodoksiseen kirkkoon ja kulttuuripiiriin kuuluvien lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksia ja toiveita.

Liiton yhdenvertaisuussuunnitelma liittyy osaltaan myös liiton Kestävän elämän ohjelmaan.

Lainsäädäntö

Nuorisotyöllä ja -toiminnalla on velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Velvollisuus perustuu etiikkaan sekä voimassa olevaan lainsäädäntöön, kuten nuorisolakiin ja yhdenvertaisuuslakiin sekä kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry:n yhdenvertaisuussuunnitelman lähtökohtana on nuorisolaki, yhdenvertaisuuslaki ja tasa-arvolaki. Nuorisolain (1285/2016) tavoitteena on nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen, nuorten kasvun, itsenäistymisen ja yhteisöllisyyden tukeminen, nuorten harrastamisen ja kansalaisyhteiskunnassa toimimisen tukeminen, nuorten yhdenvertaisuuden, tasa-arvon sekä oikeuksien toteutumisen edistäminen sekä nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Lain lähtökohtina on yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on yhdenvertaisuuden edistäminen, syrjinnän ehkäiseminen ja syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvan tehostaminen. Syrjintä on kiellettyä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslaissa kuvataan positiiviseksi erityiskohteluksi sellaista oikeasuhtaista erilaista kohtelua, jonka tarkoitus on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen ja poistaminen. Positiivisessa erityiskohtelussa heikommassa asemassa olevan ryhmän asemaa ja olosuhteita parannetaan. Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry toteuttaa positiivista erityiskohtelua ortodoksisille lapsille ja nuorille.

Tasa-arvolaki (609/1986) kieltää sukupuoleen perustuvan syrjinnän. Tässä yhdenvertaisuussuunnitelmassa termi yhdenvertaisuus kattaa myös sukupuolisen tasa-arvon.

Suunnitelman hyödyt ja sen liittyminen muihin organisaation toimintoihin

Lain toteuttamisen lisäksi liitto toteuttaa yhdenvertaisuussuunnitelmaa eettisistä syistä. Yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys ovat eettisesti oikeita ja kestäviä arvoja, joten ne on sanoitettu auki myös liiton arvoisa ja periaatteissa: “Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa”.

ONL ry:n toimintaa ja tavoitteita ohjaavat seuraavat arvot ja periaatteet:

- Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta sekä lapsuuden ja nuoruuden arvostusta.
- Olemme rohkeasti ortodoksisia.
- Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.
- Toimimme ekologisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullisesti ja kestävästi.

Liiton toimijat voivat olla avoimesti yllpeitä liiton toiminnasta, arvoista ja työstä, kun liiton arvot, säännöt ja toiminta ovat keskenään linjassa. Liiton toiminnan kohteena ovat erityisesti Suomessa asuvat ortodoksiset tai ortodoksisuudesta kiinnostuneet lapset ja nuoret. Yhdenvertaisuustyössä on tärkeä tarkastella, koskeeko liiton toiminta kaikkia kohderyhmän jäseniä, vai jääkö jokin kohderyhmä esimerkiksi vähemmistöistä toiminnan ulkopuolelle. Mitä moninaisempi ONL on, sitä rikkaampi on liiton toiminta. Liitolle on tärkeää saada uusia ihmisiä mukaan toimintaan.

Jotta ONL toimii hyvin, tarvitsee liitto monenlaista osaamista, jolloin vähemmistöedustajilla voi olla arvokasta osaamista liiton työssä. Esimerkiksi venäjänkielinen järjestön toimija voi saada muitakin venäjänkielisiä toimijoita mukaan. Henkilökunnan ja vapaaehtoisten viihtyvyys ja sitoutuminen paranevat, kun he saavat olla järjestössä omia itsejään ja heidän ei tarvitse piilotella mitään osaa identiteetistään.

2. Suunnitteluprosessi

Alkuperäisen yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnan päävastuussa oli vuonna 2020 liiton silloinen puheenjohtaja, opettaja Anna Blinnikka. Suunnittelutyöryhmään kuului liiton johtokunnan jäseniä, joista viisi seitsemästä oli nuoria alle 29-vuotiaita, sekä liiton työntekijöitä. Yhdenvertaisuussuunnitelma on johtokunnan hyväksymä ja sen valmistelusta tiedotettiin liiton nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Varsinainen yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen alkoi tilannekartoituksella.

Tilannekartoituksen ensisijaisia lähteitä oli työryhmän jäsenien täyttämä [Syrjimättömyystesti](#), [Yhdenvertaisuuden ryhmäkohtaisen arvioinnin kysymykset](#) sekä [Kop kop - Pääseekö sisään oppaan luku 4](#) pohjalta käyty keskustelu. Lisäksi suunnitelman laatimisessa käytettiin hyödyksi aikaisempia palautteita ja havaintoja liiton toiminnasta. Jäsenistön oli mahdollista kertoa vapaasti kommentteja yhdenvertaisuussuunnitelmasta.

Tilannekartoituksen jälkeen yhdenvertaistyössä laadittiin konkreettiset toimenpiteet tilannekartoituksessa esiin nousseiden asioiden kehittämiseksi. Yhdenvertaisuustyöryhmä kirjaa seurantatoimenpiteet. Yhdenvertaisuussuunnitelman ensimmäinen päivitys on tehty vuoden 2022 lopussa sekä vuosien 2024-25 taitteessa. Seuraava tarkistuskohta on viimeistään vuoden 2026 aikana.

3. Tilannekartoitus

Alkuperäisen yhdenvertaisuussuunnitelman tilannekartoituksen jälkeen todettiin, että **liitto on yhdenvertaisuuteen sitoutunut organisaatio**. Tilannekartoituksen yhteydessä todettiin, että liitto on toiminut yhdenvertaisuuteen sitoutuneesti jo ennen suunnitelman laatimista.

Liitto sai syksyllä 2025 **syrijimättömyystestistä** tulokseksi 50/60 pistettä ja arvion ”yhdenvertaisuuteen sitoutunut organisaatio”.

Kiinnitä huomiota näihin kohtiin

- i**

Yhdenvertaisuuden edistämisen keskeinen edellytys on se, että organisaatiossa on kykyä arvioida omaa toimintaa eri väestöryhmien näkökulmasta. Tätä osaamista voidaan edistää monenlaisin toimenpitein, tutustu esim. arviointityökalun taulukkoon ”Yhdenvertaisuus toiminnassa: esimerkkejä toimintamalleista”.
- i**

Voit tutustua tarkemmin toimintojen yhdenvertaisuuden kehittämiseen arviointityökalun osiosta: ”Organisaation toimintojen tarkastelu”.
- i**

Vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus erilaisissa tilanteissa voidaan varmistaa kohtuullisilla mukautuksilla. Niiden tekeminen laiminlyönti katsotaan yhdeksi syrjinnän muodoksi. Lue lisää arviointityökalun kohdasta ”Kohtuullinen mukauttaminen”.
- i**

Osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet ovat tärkeä tekijä työyhteisön yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lue lisää taulukosta: ”Esimerkki yhdenvertaisuuden arvioinnista hyvien väestösuhteiden osaluoteita tarkastelemalla”.
- i**

Yhdenvertaisuuden edistämisen keskeinen edellytys on se, että organisaatiossa on kykyä arvioida omaa toimintaa eri väestöryhmien näkökulmasta. Tätä osaamista voidaan edistää monenlaisin toimenpitein, tutustu esim. arviointityökalun taulukkoon ”Yhdenvertaisuus toiminnassa: esimerkkejä toimintamalleista”.
- i**

Yhdenvertaisuuden toteutumista voidaan seurata lukuisin eri tavoin. Lue lisää työkalun osiosta: ”Miten arvioidaan?”

Kyselytutkimus 2024 valaisi nykytilannetta

Ajantaisaisen tiedon keräämiseksi liitto toteutti syksyllä 2024 kyselytutkimuksen teemalla ”Lasten ja nuorten kokemuksia ortodoksisesta uskonnollisesta osallisuudesta, yhdenvertaisuudesta ja identiteetistä”.

Kyselyvastausten mielikuvissa ortodoksisuus liitettiin rauhaan ja hyväksyntään, ja osallistuminen toimintaan koettiin useimmiten turvalliseksi. Toisaalta, yhdenvertaisuusosion vastaukset kertoivat, että pieni mutta huomionarvoinen joukko vastaajista (kaikkien vastaajaryhmien keskiarvo 9%) raportoi havainneensa tai kokeneensa ennakkoluuloja tai syrjintää. Nuorimmilla vastaajilla oli kaikilla ortodoksisia kavereita ja syrjinnän kokemukset hyvin vähäisiä, kun taas nuorista aikuisista yli kymmenesosa oli nähnyt tai kokenut syrjintää. Vaikka voittopuolisesti syrjintää ei oltu havaittu, merkittävä joukko ei myöskään osannut vastata kysymykseen.

On mahdollista, että syrjintä on vaikeasti tunnistettava ja yksilöllisesti koettava käsite, mutta samalla nousi esiin kysymys, että onko esimerkiksi ortodoksisten toimijoiden, esimerkiksi seurakunnan, ohjeistus tapahtumien säännöistä ja käyttäytymismalleista kyllin selkeä. Huomionarvoista on myös se, että kyselyn avovastauksissa toistui useita kertoja nuorten toive siitä, että ortodoksinen kirkko olisi kaikille avoin ja hyväksyvä yhteisö, jossa kannustetaan erilaisia arvoja omaavia ihmisiä asialliseen vuorovaikutukseen keskenään. Toiveena oli myös, että ortodoksinen kirkko voisi toimia polarisaatiota ehkäisevänä instituutiona.

Turvallisemman tilan periaatteet ortodoksiseen lapsi- ja nuorisotyöhön

Edellämainitun kyselytutkimuksen esiintuomaan syrjinnän havaitsemisen ja kokemisen haasteeseen liiton on lähtenyt omalta osaltaan vastaamaan yhdessä seurakunnissa nuorisotyötä tekevien kanssa ”Ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyön turvallisemman tilan periaatteiden” laatimisen muodossa. Teesien pohjavalmistelu tehtiin yhdessä ortodoksisilla nuorisotyöpäivillä 2024 ja niitä hiottiin vielä myöhemmin lähettämällä teesit kommentoitavaksi joukolle ortodoksista kasvatustyötä tekeviä, opettajia ja kirkon palvelukeskuksen asiantuntijoita sekä lausuntokierrokselle ortodoksisten hiippakuntien nuorisoneuvostoihin.

Ortodoksisessa lapsi- ja nuorisotyön turvallisemman tilan periaatteet julkaistiin 1.2.2025 ja ne kuuluvat seuraavasti.

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET - Ortodokseille on tärkeää jokaisen ihmisen hyväksyminen

1. KUNNIOITA MUITA - JOKAINEN ON JUMALAN KUVA.

Annan jokaisen olla oma itsensä ja hyväksyn erilaiset ihmiset.

2. KUUNTELE JA KOHTAA - OLE LÄHIMMÄINEN

En arvostele etukäteen, vaan olen kiinnostunut avoimesti ja kysyn tarvittaessa lisää.

3. OTA VASTUUTA

Otan vastuuta sanoistani, teoistani, eleistäni, ilmeistäni ja asenteestani. Ymmärrän, että ne saattavat tarkoittaa toisille jotain muuta kuin mitä tarkoitan. Mietin, mitä sanon, kenelle sanon ja miten sanon. Pyydän tarvittaessa anteeksi.

4. FYYSINEN JA HENKINEN TURVALLISUUS

En koske toiseen ihmiseen tai toisen tavaroihin ilman lupaa. En kiusaa tai syrji ketään.

Jos koen tai huomaan häirintää, ilmoitan siitä ohjaajalle, muulle työntekijälle tai aikuiselle.

5. PYHÄN KOKEMISEN RAUHA

Kunnioitan toisten kokemuksia ja tapaa kokea pyhä. Jokaisen kokemus on arvokas, eikä sitä saa vähätellä.

6. SAA NAUTTIA JA ILOITA

Osallistun toimintaan rennosti ja muistan, että virheitä sattuu kaikille. Ilo ylösnousemuksesta ja toisista ihmisistä on ortodoksisuuden ydintä.

Periaatelistauksen lisäksi on tuotettu kuvitetut A4- ja A3- kokoiset julisteet, suomen kielen lisäksi julisteet löytyvät ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi ja ukrainaksi, myös kolttsaamen käännös on tilattu. Lisäksi on tehty ohjeistusta ohjaajia ja muita työntyekijöitä varten, tukemaan periaatteiden läpikäymistä osallistujien kanssa. Ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyön turvallisemman tilan aineistot on koottu mm. ONL ry:n sähköiseen materiaalipankkiin:
<https://onl.fi/materiaalipankki#osio31>

 Ortodoksisen nuorten liitto ONL ry

TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Ortodoksisen kirkon lapsi- ja nuorisotyö

1. KUNNIOITA MUITA - JOKAINEN ON JUMALAN KUVA
Annun jokaisen olla oma itsensä ja hyödyntää erilaiset ihmiset.

2. KUUNTELE JA KOHTAA - OLE LÄHIMMÄINEN
En arvostele etukäteen, vaan olen kiinnostunut avoimesti ja kysyn tarvittaessa lisää.

3. OTA VASTUUTA
Otan vastuuta sanoistani, teoistani, eleistäni, ilmeistäni ja asenteistani. Ymmärrän, että ne saattavat tarkoittaa toisille jotain muuta kuin mitä tarkoitan. Mietin, mitä sanon, kenelle sanon ja miten sanon. Pyydän tarvittaessa anteeksi.

4. FYYNINEN JA HENKINEN TURVALLISUUS
En koske toiseen ihmiseen tai toisen tavatolihin ilman lupaa. En kiusaa tai syrjy ketään. Jos koen tai huomaan häirintää, ilmoitan siitä ohjaajalle, muulle työntekijälle tai aikuiselle.

5. SAA NAUTTIA JA ILOITA
Osallistun toimintaan rennosti ja muistan, että virheitä sattuu kaikille. Ilo ylösnousemuksesta ja toisista ihmisistä on ortodoksisuuden ydintä.

6. PYHÄN KOKEMISEN RAUHA
Kunnioitan toisten kokemuksia ja tapaa kokea pyhä. Jokaisen kokemus on arvokas, eikä sitä saa vähätellä.

Teollisuus ONL ry, Kuvitus ja teksti: Anni Rönkä, 2025

Yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjintään puuttumiseksi on liitossa toteutettu myös esimerkiksi seuraavia toimia.

Osallisuus ja positiivinen erityiskohtelu

- Lasten ja nuorten sekä ortodoksisten lasten ja nuorten positiivinen erityiskohtelu.
- Nuorten mukanaolon vahvistaminen liiton ja kirkon päätöksenteossa.
- Hallituksen jäsenvalinnassa näkyy nuorten ortodoksien positiivinen erityiskohtelu.
- Liiton hallituksessa maantieteellinen erityiskohtelu, jolla painotetaan eri hiippakuntien edustusta. Ohjaajavalinnoissa maantieteellinen erityiskohtelu.

Vähemmistötaustaiset voimavarana

- Liitossa on vähemmistötaustaisia työntekijöitä ja luottamushenkilöitä erilaisissa tehtävissä.
- Liitossa ymmärretään, että vähemmistötaustaiset eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan että heillä on erilaisia taustoja ja tilanteita.
- Racistiseen asenteeseen puututaan välittömästi.
- Taloudellisista vähävaraisista huomioidaan tarjoamalla vapaapaikkoja leireille ja tapahtumiin sekä antamalla alennuksia osallistumismaksuista.

Kieli ja kulttuuri

- Monikielisen, erityisesti venäjänkielisen tiedottamisen kysymyksiä on pohdittu liitossa aktiivisesti. Liiton lehdessä Tuohustulessa on pysyvä venäjänkielinen osuus, lehdessä näkyy myös muita kieliä. Monikielinen tiedotus liiton ydinasioista liiton nettisivuilla sekä "Ortodoksisuuden Mitä, miksi, miten" julkaiseminen usealla kielellä.
- Videomateriaalia saatavilla tekstitettynä monella kielellä.
- Selkokieltä tai selkeää suomea mukana tiedotuksessa.
- Lapset ja nuoret kohderyhmänä on huomioitu tekstin tasossa.
- Saamelaisten erityiskysymyksiä on pohdittu ja saamen kieltä ja kulttuuria on ollut esillä.

Kehittämisaalueet

Yhdenvertaisuustyöskentelyssä 2024 todettiin, että erityisesti nuorten kokema ja havaitsema ennakkoluuloinen suhtautuminen ja syrjintä ovat seikkoja, joita liitto haluaa nostaa yleiseen tietoisuuteen ja keskusteluun ja olla omalta osaltaan parantamassa tilannetta.

4. Toimenpiteet

Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutuksessa päävastuu on liiton puheenjohtajalla tai liiton yhdenvertaisuustyön vastaavalla. Lyhyen aikavälin toimenpiteiden toteuttaminen kirjataan puheenjohtajan ja johtokunnan johdolla vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan, jossa määritellään kullekin tehtävälle vastuuhenkilö. Käytännön vastuu toteutuksesta on työntekijöillä sekä yksittäisillä luottamushenkilöillä. Liitto jatkaa kohdassa 3 kirjattuja yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän puuttumiseksi toteutettuja toimia.

ONL ry välittää myönteistä viestiä liiton yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä. Liitto sanoittaa selkeästi, että kaikenlaiset henkilöt ovat tervetulleita liittoon ja yksilöllisiä tarpeita kuunnellaan mielellään. Tätä tukeakseen liitto julistautui alkuvuonna 2020 "Syrjinnästä vapaaksi alueeksi". Teema näkyy esimerkiksi liiton toimistolla ja isoissa tapahtumissa "Syrjinnästä vapaa alue" -kampanjamerkeissä.

Ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyön turvallisemman tilan periaatteita jaetaan näkyvästi 2.2.2025 alkavassa kampanjassa, jota varten liitto tilaa myös sosiaalisen median materiaalia sekä julisteita.

Liitto luo kuluvaan yhdenvertaisuussuunnitelmakauden aikana Turvallisemman tilan periaatteiden oheen ohjeistuksen, jonka pohjalta liitto ja ortodoksiset seurakunnat voivat huomioida nykyistä paremmin esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä yhdenvertaisuutta.

Liitto ottaa myös huomioon digitaalisten palveluiden saavutettavuusdirektiivin ohjeet, muun muassa uusien verkkosivujensa teknisessä toteutuksessa.

5. Seuranta ja arviointi

Suunnitelman toimeenpanon toteutumista arvioidaan seuraavan yhdenvertaisuustyöskentelyn yhteydessä viimeistään 2026 vuoden aikana. Arvioinnin välineenä käytetään yhdenvertaisuuteen liittyviä vapaamuotoisesti kirjoitettuja palautteita ja kokemuksia. Yksittäisten tapahtumien yhdenvertaisuuteen liittyvät palautteet käydään läpi johtokunnan kokouksen yhteydessä. Yhdenvertaisuustyön seurannan ja arvioinnin toteuttamisen päävastuu on joko erillisellä yhdenvertaisuustyön vastuuhenkilöllä tai liiton puheenjohtajalla.

2020

Asiakirjan käsittely työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa.

Avoin lausuntomahdollisuus 02/ 2020

2021

Julkinen muoto 03/ 2020

Asiakirjan tarkastelu työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa.

2022

Liiton arvojen sanoittaminen, mukaanlukien teesi

"Elämme todeksi yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa."

2024

Kyselytutkimus, joka kartoitti ortodoksiseen kirkkoon ja kulttuuripiiriin kuuluvien lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksia ja toiveita 09/2024

Turvallisemman tilan periaatteet 11/2024 sekä lausuntokierros niistä.

Asiakirjan tarkastelu ja päivitys työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa 12/2024

2025

Ortodoksisen lapsi- ja nuorisotyön Turvallisemman tilan periaatteet -luonnos hiippakunnallisten nuorisovaltuustojen lausuntokierroksella 01/ 2025

Asiakirjan päivitys 01/ 2025

Asiakirjan käsittely ja päivitys johtokunnan kokouksessa 12/2025

KUVITUS: Anni Repo, 2025